

Пурнак В.П.

доцент Київського інституту Національної гвардії України,
доктор філософії публічного управління та адміністрування

Согорін А.А.

доцент Київського інституту Національної гвардії України,
кандидат соціологічних наук

ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТА НАТО «A LEADER’S GUIDE TO AFTER-ACTION REVIEWS» У ВОГНЕВІЙ ПІДГОТОВЦІ КУРСАНТІВ ВВНЗ

Покращення результативності виконання курсу стрільби, впровадження нових методик у вогневій підготовці є перманентним процесом підвищення ефективності підготовки здобувач вищої освіти вищих військових навчальних закладів.

Вогнева підготовка повинна включати синтез тактичних, технічних, психологічних та фізичних компонентів. Застосування інтегрованої методології дозволяє підвищити рівень оперативної готовності здобувач вищої освіти та адаптивність в умовах сучасних бойових дій. Однак, окрім вищезазначених компонент ми хочемо виокремити організаційну компоненту, як частину методології підготовки здобувач вищої освіти.

Одним із ефективних перспективних засобів аналізу та вдосконалення вогневої підготовки є проведення післядієвого розбору (After-Action Review, AAR) за методикою НАТО [1].

AAR — це структурований процес зворотного зв’язку після виконання навчального або бойового завдання, спрямований на самооцінку, колективний аналіз та формування висновків для подальшого вдосконалення [2]. Згідно з A Leader’s Guide to After-Action Reviews [1], AAR має чітку логіку проведення:

- визначення очікуваних результатів;
- порівняння запланованих і фактичних дій;
- аналіз причин розбіжностей;
- визначення напрямів удосконалення.

Застосування AAR сприяє розвитку критичного мислення, культури відкритої комунікації та рефлексії, що є фундаментальними якостями сучасного офіцера [3].

Країни-члени НАТО, такі як США, Велика Британія, Німеччина активно використовують AAR у бойовій та навчальній діяльності. Наприклад, згідно з доктриною армії США FM 7-0 [4], AAR є обов’язковим елементом усіх навчань, незалежно від рівня і масштабу.

Ефективність AAR значно зростає за умови використання технічних засобів, зокрема відеофіксації навчань. Застосування відеоаналізу дозволяє зробити розбір не лише теоретичним, а й візуально доказовим, що дає змогу здобувач вищої освіти побачити:

- реальні помилки у виконанні вправ зі стрільби (положення тіла, маніпуляції зі зброєю, реакція на команди);
- поведінку в складі підрозділу, взаємодію з викладачами, інструкторами та іншою частиною навчальної групи;
- відмінність між запланованими діями та реальними з урахуванням часу, швидкості, точності.

Після занять, під час колективного перегляду відеоматеріалів, в яких зафіксований процес вправ та результати стрільби, викладач може коментувати ключові моменти, вказувати на помилки при виконанні вправ, а здобувач вищої освіти - ставити запитання або надавати власні пояснення. Окрім того в перегляді можуть брати участь і інші групи

здобувач вищої освіти, які будуть бачити типові помилки при виконанні вправ стрільби. Такий формат AAR сприяє:

- більш об'єктивному аналізу дій - відео виключає суб'єктивні судження;
- розвитку візуальної пам'яті - здобувач вищої освіти запам'ятовує типові помилки;
- формуванню довіри до зворотного зв'язку — оскільки він ґрунтується на об'єктивних фактах, а не на суб'єктивній думці викладача.

Подібна методика не є новою, а вже впроваджена в арміях Канади та Великої Британії, де відеоаналіз є невіддільною частиною тактичних і стрілецьких тренувань [5].

Імплементация AAR з використанням відеофіксації вимагає:

- оснащення полігонів сучасними камерами та програмним забезпеченням, а як мінімум засоби для відеофіксування тренувань здобувач вищої освіти на вогневій ділянці стрільбища;
- підготовки науково-педагогічного персоналу та інструкторів з методики проведення AAR;
- адаптації навчальних планів, з урахуванням часу для якісного аналізу.

Проведення AAR після кожного практичного заняття формує в здобувач вищої освіти усвідомлений підхід до навчання, перетворюючи кожне завдання на цінний досвід.

Впровадження AAR у навчальні програми вищих військових навчальних закладів дозволить:

- гармонізувати підготовку кадрів зі стандартами НАТО;
- підвищити ефективність вогневої підготовки шляхом структурованого аналізу;
- посилити спроможність офіцерського складу до участі в багатонаціональних операціях;
- сприяти становленню культури професійного самовдосконалення.

Зазначені заходи повністю відповідають сучасним вимогам до трансформації сектору безпеки і оборони України та інтеграції в євроатлантичний безпековий простір.

Підсумовуючи вищевикладене зазначимо, що сучасна вогнева підготовка здобувач вищої освіти вищих військових навчальних закладів має бути комплексною, інтегрованою та постійно адаптуватися до нових викликів сучасної військової справи. Це забезпечується шляхом поєднання фізичної підготовки, технічного оволодіння зброєю, психологічної стійкості, використання інноваційних технологій та постійного оновлення навчальних програм з урахуванням сучасних досліджень. Такий підхід сприяє формуванню висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно виконувати бойові завдання в умовах високої складності та стресу. Однак не менш важливим є і організація виконання курсу стрільби, яка полягає в спільному аналізі викладачів з здобувач вищої освіти проведених стрільб, помилок при виконанні вправ та результативність для вдосконалення майстерності.

Ці тези можуть слугувати основою для розробки науково-дослідних робіт, методичних рекомендацій та стратегій удосконалення системи вогневої підготовки в сучасних умовах.

Список використаних джерел:

1. NATO. A Leader's Guide to After-Action Reviews. NATO Standardization Office, 2013. https://pinnacle-leaders.com/wp-content/uploads/2018/02/Leaders_Guide_to_AAR.pdf (дата звернення 10.04.2025)
2. Darling, M., Parry, C., Moore, J. Learning in the Thick of It. Harvard Business Review, 2005. <https://hbr.org/2005/07/learning-in-the-thick-of-it> (дата звернення 10.04.2025)
3. Clark, R. E. Learning from Experience: The After Action Review. Center for Advanced Learning Technologies, 2011. <https://www.calt.insead.edu/learning-from-experience> (дата звернення 10.04.2025)
4. Department of the Army. FM 7-0: Train to Win in a Complex World. Headquarters, U.S. Army, 2021.

https://books.google.com/books/about/Train_to_Win_in_a_Complex_World_FM_7_0.html?id=s6SZyWEACAAJ (дата звернення 10.04.2025)

5. Ministry of Defence UK. British Army Tactical Training Doctrine. MoD Publications, 2020. <https://www.gov.uk/government/publications/british-army-tactical-training-doctrine> (дата звернення 10.04.2025)

Радковський М. І.

здобувач вищої освіти Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого
науковий керівник - Абрамов К. А.
старший викладач Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого

**ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАРУБІЖНОГО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ДОСВІДУ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ
УКРАЇНИ**

Чергова агресія РФ вкотре вказала на непередбачуваність, мінливість безпекової обстановки та необхідності постійного аналізу будь-яких процесів, чинників, фактів, які впливають на рівень захищеності держави. Різкі зміни безпекової обстановки, наприклад, повномасштабне вторгнення РФ 24.02.2022 негативно відображаються на функціонуванні багатьох інститутів, що в свою чергу потребує швидкого, повного реагування відповідних суб'єктів. Важливу роль в підтримці, постійному аналізі безпекової обстановки та захисті національних інтересів відіграє сектор безпеки і оборони. Відповідно до п.16 ч.1 ст.1 ЗУ «Про національну безпеку», сектор безпеки і оборони - система органів державної влади, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних та розвідувальних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, сил цивільного захисту, оборонно-промислового комплексу України, діяльність яких перебуває під демократичним цивільним контролем і відповідно до Конституції та законів України за функціональним призначенням спрямована на захист національних інтересів України від загроз, а також громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки України [1].

Сектор безпеки налічує значну кількість органів, які потребують належного правового регулювання, координації та контролю, щоб належним чином досягти відповідних цілей визначених законодавцем. З огляду на великий обсяг суб'єктів, що входить до переліку сектору безпеки, конкретну увагу варто зосередити на правоохоронних органах. Відповідно до ст. 25 вище зазначеного закону, планування у сферах національної безпеки і оборони є забезпечення реалізації державної політики у цих сферах шляхом розроблення стратегій, концепцій, програм, планів розвитку органів сектору безпеки і оборони, управління ресурсами та ефективного їх розподілу [1]. Аналіз досвіду іноземних держав може значно полегшити роботу законодавця у виборі відповідної моделі, концепції і т.д. На мою думку, перш за все актуальним залишається створення, підготовка нових, підвищення кваліфікації керівників. Особливе значення має досвід країн ЄС у сфері відбору, професійного навчання та виховання співробітників сектору безпеки. Основними елементами системи роботи з кадрами правоохоронних органів за кордоном є: 1) рекрутування й підбирання кадрів для правоохоронної служби; 2) професійне навчання, змістом якого є отримання необхідних професійних компетенцій для успішного проходження служби. Професійне навчання реалізується шляхом отримання відповідної освіти, проходження професійної підготовки або комбінації цих способів – підвищення кваліфікації і професійної перепідготовки [2]. У країнах ЄС існують наступні моделі забезпечення внутрішньої безпеки: - централізована, яка полягає у наданні центрального управління відповідному міністерству внутрішніх справ при